

Obsah

1	História chirurgie	...9
1.1	História chirurgického ošetrovateľstva	...21
1.2	História chirurgického ošetrovateľstva na Slovensku	...23
2	Koncepcia chirurgie	...28
3	Vyšetrenie chirurgického pacienta	...31
3.1	Anamnéza	...32
3.2	Objektívne vyšetrenie	...40
3.2.1	Celkové objektívne vyšetrenie - status praesens generalis	...40
3.2.2	Lokálne objektívne vyšetrenie - status praesens localis	...45
4	Paraklinické vyšetrenia v chirurgii	...48
4.1	Príprava pacienta na vyšetrenie	...48
4.2	Laboratórne vyšetrovacie metódy v chirurgii	...49
4.3	Zobrazovacie vyšetrovacie metódy v chirurgii	...51
4.4	Endoskopické diagnostické a vyšetrovacie metódy v chirurgii	...65
4.4.1	Ezofagogastroduodenoskopia	...65
4.4.2	Kolonoskopia	...67
4.4.3	Endoskopická retrográdna cholangiopankreatografia	...68
4.4.4	Enteroskopia	...69
4.4.5	Laparoskopické operácie	...70
4.4.6	Bronchoskopia	...73
4.4.7	Torakoskopia	...74
4.4.8	Urologické endoskopické metódy	...75
4.4.9	Artroskopia	...77
4.5	Biopsia	...79
4.6	Laváž	...79
4.7	Punkcia	...80
5	Asepsa, antisepsa a sterilizácia	...82
5.1	Antisepsa	...82
5.2	Asepsa	...83
5.3	Dezinfekcia	...83
5.3.1	Dezinfekcia rúk	...84
5.4	Sterilizácia	...86
5.4.1	Sterilizácia teplom	...87
5.4.2	Radiačná sterilizácia	...89

5.4.3 Etylénoxidová sterilizácia	...90
5.4.4 Formaldehydová sterilizácia	...91
5.4.5 Sterilizácia plazmou	...92
5.5 Niektoré praktické postupy dezinfekcie a sterilizácie v chirurgii	...93
5.6. Manipulácia so sterilným materiálom	...95
6 Rany, klasifikácia, patofyziológia a základy ošetrovania rán	...96
6.1 Mechanické rany	...96
6.2 Termické a chemické rany	...99
6.3 Vredy	...102
6.4 Proces hojenia rán	...103
6.4.1 Zápalová (exsudatívna) fáza	...103
6.4.2 Proliferačná fáza	...105
6.4.3 Fáza diferenciácie a prestavby	...106
6.5 Kvantitatívne rozdelenie procesu hojenia rán	...107
6.5.1 Primárne hojenie rán	...107
6.5.2 Odložené primárne hojenie	...108
6.5.3 Sekundárne hojenie rán	...108
6.6 Faktory ovplyvňujúce proces hojenia rán	...109
6.6.1 Všeobecné faktory	...109
6.6.2 Miestne vplyvy	...112
6.7 Poruchy procesu hojenia rán	...113
6.7.1 Serómy	...113
6.7.2 Hematómy	...113
6.7.3 Nekrózy mäkkých častí	...114
6.7.4 Dehiscencia rany	...114
6.7.5 Tvorba hypertrofických jaziev	...115
6.7.6 Keloidné jazvy	...116
6.7.7 Infekcie rán	...116
6.8 Druhy chirurgických infekcií	...120
6.8.1 Pyogénne infekcie	...120
6.8.2 Putridná infekcia	...121
6.8.3 Plynná snet'	...121
6.8.4 Tetanus	...121
6.8.5 Besnota	...122
6.8.6 Erysipel	...122
6.8.7 Prevencia a ošetrovanie infekcií rán	...122
6.9 Antiseptiká	...123

6.9.1 Rozdelenie antiseptík	...124
6.10 Antibiotiká	...131
6.11 Princípy ošetrovania akútnych rán	...137
6.11.1 Akútne traumatické rany	...137
6.11.2 Ošetrovanie termických poranení	...139
6.12 Dekubitus	...140
6.13 Druhy krytia rán	...142
7 Typy operácií v chirurgii	...144
7.1 Rozdelenie operácií	...145
7.2 Názvoslovie operačných výkonov	...146
8 Nozokomiálne nákazy	...148
8.1 Klasifikácia nozokomiálnych nákaz	...148
8.2 Klinicky významné determinanty nozokomiálnych nákaz	...149
8.2.1 Prameň pôvodcu nozokomiálnej nákazy	...149
8.2.2 Prostredie	...150
8.2.3 Mechanizmy a faktory prenosu nozokomiálnych nákaz	...151
8.3 Nozokomiálne infekcie u chirurgických pacientov	...153
9 Princípy drenáže v chirurgii	...159
9.1 Charakteristika drénov	...159
9.2 Indikácie použitia drénov	...159
9.3 Fyzikálne hľadiská drenáže	...159
9.4 Charakteristika drénov - materiály a tvary	...160
9.5 Všeobecné zásady použitia drénov	...163
9.6 Niektoré vybrané druhy drenáže	...164
9.6.1 Drenáž pleurálnej dutiny	...164
9.6.2 Drenáž brušnej dutiny	...167
9.6.3 Drenáž likvorových ciest	...168
10 Miestna a celková anestézia	...171
10.1 Miestna (lokálna) anestézia	...173
10.1.1 Delenie miestnej anestézie	...173
10.1.2 Lieky používané počas lokálnej anestézie	...175
10.1.3 Rozdelenie lokálnej anestézie podľa účelu	...176
10.1.4 Delenie lokálnej anestézie podľa techniky aplikácie	...176
10.1.5 Sledovanie priebehu miestnej anestézie	...177
10.1.6 Riziká a komplikácie v priebehu miestnej anestézie	...177

10.2 Celková anestézia	...178
10.2.1 Predanestetická príprava pri celkovej anestézii	...178
10.2.2 Inhalačná anestézia	...179
10.2.3 Riziká a komplikácie v priebehu celkovej anestézie	...181
11 Perioperačná starostlivosť o chirurgického pacienta	...182
11.1 Predoperačná príprava	...182
11.2 Predoperačné posúdenie pacienta	...183
11.3 Poučenie pacienta pred operáciou	...184
11.4 Všeobecná príprava	...186
11.5 Krátkodobá predoperačná príprava	...187
11.6 Príprava pacienta na urgentnú operáciu	...188
11.7 Intraoperačná fáza ošetrovania chirurgického pacienta	...189
11.8 Bezprostredné pooperačné obdobie	...191
11.9 Pooperačná starostlivosť	...192
11.10 Najčastejšie pooperačné komplikácie	...194
12 Zásady parenterálnej a enterálnej výživy chirurgického pacienta	...196
12.1 Parenterálna a infúzna výživa	...196
12.2 Delenie roztokov používaných pri parenterálnej výžive	...196
12.2.1 Rozdelenie podľa koncentrácie	...196
12.2.2 Rozdelenie podľa zloženia	...197
12.2.3 Rozdelenie roztokov podľa ovplyvnenia pH prostredia	...198
12.2.4 Delenie roztokov podľa spôsobu terapie	...199
12.3 Skladba a najčastejšia súčasť infúzných roztokov	...199
12.4 Zásady parenterálneho podávania	...200
12.5 Centrálny spôsob podávania infúzných roztokov	...203
12.6 Intraoseálna infúzia	...205
12.7 Enterálna výživa	...210
13 Transfúzia a transfúzne prípravky	...214
13.1 Charakteristika krvných skupín	...215
13.2 Indikácie transfúzií	...216
13.3 Plazmaferéza	...216
13.4 Autotransfúzia a hemodilúcia	...218
13.5 Metodika podávania transfúzií a transfúzných prípravkov	...221
13.6 Najčastejšie chyby pri podávaní transfúzie	...227

13.7	Posttransfúzne príhody a ich liečba	...228
13.7.1	Reakcie po transfúzii	...228
13.8	Infekčné ochorenia prenášané transfúziami	...232
14	Základy obväzovej techniky	...234
14. 1	Druhy obväzového materiálu	...234
14. 2	Obväzová technika	...239
	Literatura	...245